

Zapiski, ocene in poročila

STANKO BUNC — ŠESTDESETLETNIK

Profesor Stanko Bunc se je rodil 30. okt. 1907 v Kobdilju na Krasu. Oče je bil železniški čuvaj v bližnjem Štanjelu, mati doma v Škrbini pri Komnu. V osnovno šolo je začel hoditi 1914. Marca 1919 se je s starši preselil v Novo mesto in nadaljeval osnovno šolo pri frančiškanih. Od 1919 do 1927 je bil dijak novomeške realne gimnazije, od 1927 do 1931 pa študent ljubljanske slavistike. Dve leti je podiplomsko študiral v Pragi, Krakovu in Varšavi. — 1933 je nastopil službo na I. real. gimnaziji v Ljubljani in bil 1936 prestavljen v Maribor. Tu ga je zajela okupacija. Zatekel se je k staršem v Novo mesto, bil zaradi sodelovanja z OF nekaj mesecev zaprt, se nato umaknil v Ljubljano, kjer je dobil začasno službo na učiteljsku. Po vojni je odšel v Maribor, bil 1946 poklican v Beograd, da je prevajal zakone in urejal slovenski del Uradnega lista. 1948 je prišel na I. gimn. v Kranju, 1. jan. 1953 pa postal vodja študijske knjižnice.

Kot sedmošolec je v študentovskem glasilu Žarki (sedaj v arhivu štud. knj. v Novem mestu) objavil črtico in več pesmi (podpis Viator oz. Dorošenko), 4 pesmi mu je objavil Mentor 1926/27, 3 1927 tržaški Naš glas, 4 pa beograjska Naša domovina l. 1938. — Za študija na slavistiki je natisnil več člankov. Za Kidričevega Dobrovskega... je sestavil imensko kazalo za dobo Dobrovskega, v Slovenskem tisku pa so izhajali njegovi jezikoslovni prispevki; 12 izmed teh člankov je nato izšlo v Kolaričevem Jezikovnem rešetu (1 članek je dodal na novo). Članke je pošiljal v LZ, J, Jugoslovana in drugam. Med študijem na Češkem in Poljskem je pošiljal v Slovenijo članke iz češkega in poljskega kulturnega življenja. Tudi kot profesor v Ljubljani in Mariboru je pisal v naš periodični tisk.

Svojo prvo knjigo je S. Bunc sestavil v Mariboru, ko je učil slovenščino na enoletnem trgovskem tečaju Ant. Rud. Legata (slovenska čitanka za potrebe učencev). 1940 je izdal v Ljubljani Pregled slovnice slovenskega jezika in naletel na živahen odmev. Med vojno je na strokovni šoli v Novem mestu sestavil slov. učbenik.

Bunceva najpodvovitejša doba se je začela v Kranju. Poleg precejšnjega števila člankov je sestavil še 10 priločnikov: Jezikovni svetovalec, Slovarček tujk, Slovensko jezikovno vadnico za nižje razrede gimnazije (2., 3. in 4. del), Seznam gradiva za proslave, Slovar tujk (2 izdaji), Spoznavajmo slovenski jezik (za 7. in 8. razred osnovne šole) in Mali slovenski pravopis. Slovnice so bile ponatisnjene večkrat. Z njimi je živo posegel v slovensko kulturno življenje. Po zadnjih dveh se v 7. in 8. razredu osemletke uči slovenskega jezika vsa slovenska mladina. Tudi s Slovarjem tujk je Bunc marsikomu pomagal. — Kritiki so opazili napake in tako pripomogli k izboljšanju Buncvih del.

Omeniti je treba še njegovo uredniško delo, jezikovne pogovore, tečaje, govore in predavanja, prevode in gradivo, ki ga je prispeval za druge: L. 1938 je urejal slovenski pesniški del Naše domovine, 1946—1948 slovensko izdajo državnega uradnega lista in zbirko zakonov, od 1961 Naše delo (glasilo SZDL na Primskovem v Kranju), pozneje še Knjižnega obveščevalca (glasilo Osrednje knjižnice Kranj) in delo O knjižničarstvu v občini Kranj (1960). — 1963 in 1964 je na RTV-Ljubljana v okviru jezikovnih pogovorov obravnaval tuje besede v slovenščini, nastanek in razvoj priimkov, postanek in pomen naših krajevnih imen in tujke v slovenskem knj. jeziku — Tečaj slovenskega jezika je imel 1938/39 na Ljudski univerzi v Mariboru, 1946/1948 v Beogradu slovenski mladinski skupini; v Mariboru je 1937/1939 kot neobvezen predmet učil češčino in poljščino. Na kranjski gimnaziji je vodil jezikovni aktiv (1950—1952), pozneje pa je imel več tečajev za knjižničarje v Kranju in na Jesenicah. — Precej je bilo tudi njegovih govorov in predavanj. Kot slavist je bil za to tudi prvi poklican. — V srbohrvaščino je 1948 prevedel Hudalesovo Zeleno vrvco, nekaj manjših stvari v slovenščino iz pol., hrv. itd., nekaj tudi iz slovenščine v poljščino. — J. Šlebingerju je za SBL poslal sestavek o J. Koštiću, A. Brezniku 15 str. popravkov in dostavkov za 2. izd. SP, J. Šolarju pa gradivo iz štajerskih krajev za Slovenski krajevni slovar. — Več stvari ima v pripravi.

Za svoje delo je S. Bunc dobival priznanja: v Kranju 1950 za uspešno vodstvo strokovnega aktiva in za znanstveno slovstveno delovanje, 1951 Trubarjevo plaketo, 1964 častno članstvo Slavističnega društva, 1966 od skupščine občine Kranj Prešernovo nagrado za l. 1965 (za dolgoletno delo na kulturno-prosvetnem področju in za knjižno

delo) in zlato Prešernovo plaketo ter Čopovo nagrado (na zborovanju knjižničarjev v Celju 1967 za knjižničarsko delo).

Stanku Bunc se je zelo rad udeleževal zborovanj slavistov in knjižničarjev in se veselil sestankov s sodelavci kulturniki. Za 60-letnico mu je Osrednja knjižnica v Kranju izdala brošuro »Stanko Bunc 60-letnik« (kratek oris življenja in dela).

Anton Pavlič

NEZNANO MURNOVO PISMO

Pred kakšnimi desetimi leti mi je dne 7. maja 1965 umrlí finančni inspektor v p. in eden zadnjih še živečih članov znamenitega dijaškega društva »Zadruga«, Bojan Drenik, prinesel svoj 21 strani velikega formata obsegajoči rokopis z naslovom »Zadruga« in mi ga poklonil. Zavoljo drugega nujnega dela sem takrat rokopis nekam založil, a letos mi je spet prišel pod roke.

Na široko črtanem papirju vsebuje spis Drenikove spomine na to dijaško društvo, v katerega je vstopil, ko je bil v peti šoli. V začetku popisuje stanovanje Ivana Štefeta v Streliški ulici, kjer je društvo imelo svoje seje, nato pa posamezne člane društva, s čimer nadaljuje tudi proti koncu rokopisa. Spominja se Antona Dermote, Ivana Lovrenčiča, Ivana Cankarja, predvsem pa Dragotina Ketteja in njegovega bednega življenja zapuščenega dijaka. V tej zvezi citira tudi dva članka o pesniku, ki jih je napisal njegov bivši sošolec Ivan Zupan, urednik Glasila K. S. K. Jednote v Clevelandu, in ki mu jih je avtor poslal iz Amerike. V njih največ govori o Kettejevih dijaških letih in njegovi usodni vojaščini. Hkrati je poslal Zupan Dreniku še članek neke Marije Mroula iz Chicaga z naslovom »Spomin na pokojnega pesnika Ketteja«, ki je izšel v majski številki »Glasila« 1939. leta.

Zatem podaja Drenik na kratko opis Josipa Murna, njegovo življenje in okoliščine pred smrtjo. S stavkom: »... Murn je bil velik prijatelj narave...« pa iznenada prehaja na njegovo pismo z dne 23. avgusta 1895, ki mu ga je bil pisal s počitnic v Zalogu pri Cerkljah na Gorenjskem. Drenik pripominja, da tega pisma ni mogel najti takrat, ko ga je pri njem iskala dr. Silva Trdinova; iz tega razloga ga Trdinova verjetno tudi ni navedla v pregledu Murnove korespondence na str. LXXXI svoje disertacije iz 1933. leta. Pismo seveda tudi ni navedeno v II. zvezku Murnovega Zbranega dela, je pa najstarejše, kar se jih je ohranilo.

Drenik je v prepisu izpustil nagovor in uvodne stavke, tako da se v tej, nekoliko okrnjeni, redakciji na str. 14—17 rokopisa pismo glasi takole:

Zalog 23. VIII. 95.

(Pošta Cerklje na Gorenjskem)

»... Kakor ti, napravil sem tudi jaz v teh počitkih, ki se mi žalibog vedno bolj krčijo, dva kratka izleta. — Jednega čez Črnivec na Štajersko — kjer sem se le malo časa mudil, drugega pa na Krvavec. No, tukaj sem imel zlo srečo. — Pomisli, družba 12 ljudi — bilo nas je 9 dijakov jeden kaplan in nadučitelj in še nek drug neznan g. — šlo na/s/ je zjutraj zgodaj že od doma, da bi uživali tem lepši razgled. Toda goljufala nas je bledomodra in zvezdnata noč.

Komaj dospemo vrh Krvavca/,ovije se sprva okoli njega tenka meglica, ki se je vedno bolj zgoščevala tako dolgo, da smo komaj drug drugega v razdalji 10 korakov spoznati mogli. Kaj smo hoteli! Čakali smo nekaj časa, toda vse zastonj. Šest dijakov nas je šlo nato nabirat planinke; spuščali smo /se/ vedno dalje ob bregu proti »Dolgi njivi«. Dobili smo tukaj dovolj lepih planink, dasi ne brez nevarnosti. Saj veš/,/ kje rastejo najrajše lepe planinke, a mi šli smo za najlepšimi. Čudno, da se mi ni zgodilo tako, kot rajnemu Goričniku...

Lezel sem namreč po strmem skalovju za krasno cvetico. A zaslužil sem jo krvavo: pot se je vedno bolj izoževala in kamne, na katerega sem stopil, lomilo se mi je pod stopinjami večkrat. Naposled sem se že mogel komaj obrniti in krvav pot poteč pridem slednjič nazaj k svojim tovaršem.

Prav rad sem zapustil nato Krvavec, dasi nisem imel nikakoršnega razgleda. Čul sem tudi, da se je zgubil v Kamniških planinah pred kratkem nek vseučiliščnik in da ga že tri dni zaman iščejo.

